

Realdanias Bymidtepulje: Ansøgningsvejledning

1. Introduktion til Bymidtepuljen

I mange mindre og mellemstore provinsbyer er de historiske bymidter under pres. Mens flere og flere mennesker er flyttet mod byerne, er mange af de pladskrævende, støjende og indimellem forurenende funktioner, der før var med til at skabe aktivitet i bymidterne – håndværk, industri, foreningsliv, uddannelse, kultur, for eksempel – flyttet mod byernes udkant, eller helt væk. Den udvikling har forbedret livskvaliteten for mange mennesker, som før levede og arbejdede under dårlige forhold i de tætte bymidter. Men den har også trukket energi ud af mange bymidter, hvor det i dag hovedsageligt er op til de butiksdrevende og handelsstandsforeningerne at skabe liv og aktiviteter.

Konsekvensen er, at der skal tænkes i nye baner for at sikre levende, attraktive og meningsfulde bymiljøer. Handel og butiksliv kan ikke drive udviklingen alene. Der er behov for en omstilling, hvor bymidterne igen skal rumme foreningsliv, uddannelses tilbud, kulturinstitutioner, rekreative områder, multifunktionelle byrum, arbejdspladser og en levende bygningskultur. Så bymidterne kan mere og taler til flere, end de gør i dag.

Når vi omstiller vores bymidter så de fortsat har relevans og mening for vores hverdagsliv, er vi med til at sikre bymidternes særlige bygningsarv og betydning for vores stedsidentitet og lokale sammenhængskraft. Samtidig passer vi på kvaliteter, som vi stadig stræber efter, når vi bygger byer den dag i dag: Smukke byrum hvor det er rart at opholde sig, korte afstande, hvor det er nemt at komme rundt uden bil, og naturlige møder mellem mennesker på kryds og tværs af generationer og sociale lag. Ikke mindst i lyset af en klimakrise giver det mening at vi bliver bedre til at bruge de bygninger og bystrukturer, som allerede står – og som kan stå mange år endnu, hvis vi passer på dem.

Derfor har vi med Realdanias Bymidtepulje afsat 80 mio. kr. til at støtte lokale omdannelses- og byggeprojekter, som kan modvirke afmatningen af bymidterne, og som bidrager til en omstilling mod mere levende og varierede bymidter med mødesteder for både lokale og besøgende.

2. Hvem kan søge?

I udgangspunktet kan alle søge. I en erkendelse af at der er mange gode kræfter og ressourcer til stede i byerne, leder vi særligt efter projekter, som er udviklet og forankret i lokale institutioner, virksomheder og fællesskaber.

Ansøgere kan fx være bygningsejere, kultur- eller fritidsforeninger, interesseorganisationer, uddannelses- og kulturinstitutioner, bolig- og grundejerforeninger eller erhvervsdrevende – som sammen med andre har udviklet en projektidé, der udover at styrke eget virke, også kan understøtte at den lokale bymidte forbliver levende, aktiv og smuk.

Kommuner kan også søge Bymidtepuljen, men vi vil i udvælgelsen lægge vægt på, at projektet har forankring hos lokalsamfundets civile aktører og fællesskaber.

3. Hvilke projekter kan opnå støtte?

Realdanias Bymidtepulje er målrettet fysiske projekter, som på den ene eller anden måde understøtter, at bymidten forbliver levende, aktiv og smuk til glæde for lokale og besøgende.

Bymidtepuljen er desuden målrettet projekter, som giver et bud på hvordan man kan omdanne og udvikle de lokale, historiske ejendomme til nye anvendelser, som sikrer at de vedligeholdes og måske endda energirenoveres.

Ofte vil det være nødvendigt at gennemføre en forundersøgelse og måske endda en arkitektkonkurrence før et færdigt projekt kan besluttes. Udgifter til disse processer kan indeholdes i den samlede ansøgning, eller der kan ansøges særskilt om forundersøgelser med henblik på at kvalificere en efterfølgende ansøgning om støtte til selve realiseringen af projektet.

➤ [Det støtter vi ikke](#)

4. Hvor meget støtter vi med?

Det er muligt at ansøge om op til 15 mio. kr. i støtte, og det er selvfølgelig også muligt at ansøge om mindre beløb. Vi dækker typisk maksimalt 50 % af den samlede projektsum, så vi stiller krav om, at I selv kommer med et tilsvarende beløb som medfinansiering, eksempelvis fra lokalt hold eller fra andre puljer eller fonde. Det vigtigste er, at det er tydeligt at projektet er godt lokalt forankret – også økonomisk.

5. Hvad er forudsætningerne for at ansøge?

Der er ikke forventning om, at projekterne er færdigudviklede når der ansøges om støtte. Men det er vigtigt, at I som ansøger forholder jer til følgende forudsætninger:

- **Byens størrelse:** Der kan i udgangspunktet alene søges støtte til projekter, som skal realiseres i byer med et indbyggertal mellem 4.000 og 20.000. Der kan dog være undtagelser, f.eks. hvis der er tale om hovedbyen på en mindre ø, hvor byens indbyggertal er under 4.000, men hvor byen har en central rolle i lokalområdet.
- **Byens karakter:** Byen skal have karakter af selvstændig by. Bymidtepuljen støtter i udgangspunktet ikke projekter i forstæder, som er geografisk sammenvoksede med andre forstæder (f.eks. omkring København og Aarhus), heller ikke selvom byerne ifølge Danmarks Statistik er afgrænset til et indbyggertal under 20.000.
- **Projektets placering:** Projektet skal virkeliggøres i en bymidte eller i umiddelbar tilknytning til en bymidte.
- **Projektets målgruppe:** Udover at styrke projektansøgers eget virke som forening, kulturinstitution eller ejendommejer skal projektet også være til gavn for en bredere målgruppe. Det kan fx være, at projektet skaber rammerne om arrangementer og aktiviteter, som er målrettet den brede offentlighed eller større interessefællesskaber, eller det kan være, projektet forskønner og udvikler et sted i byen, hvor mange mennesker har deres daglige gang.
- **Medfinansiering:** Realdanias støtte kan udgøre op til 50 % af projektets samlede budget. Minimum 50 % skal ske i form af kontant medfinansiering fra fx andre fonde, puljer, egenfinansiering eller kommunalt tilskud.
- **Adkomst til areal:** Ansøger skal have adkomst til de bygninger eller det areal, hvor projektet skal realiseres. Adkomst betyder, at ansøger enten selv skal eje arealet/bygningerne, eller skal have en aftale med ejeren om at arealet/bygningerne bringes i spil i projektet. Hvis aktuelt skal en sådan aftale vedlægges som bilag til ansøgningen.

- **Sammenhæng til planerne for byens udvikling:** Projektet skal være i tråd med kommunens planer og politikker for bymidten – fx kommuneplanens rammer, lokalplanens retningslinjer eller principper fra planstrategien eller andre retningsgivende dokumenter for byens udvikling. Hvis projektet ikke er i tråd med disse, men kommunen har signaleret, at man alligevel ønsker at understøtte projektet, skal dette dokumenteres i form af en støttetilkendegivelse fra den relevante myndighed.
- **Videndeling:** Ansøger og evt. projektpartnere skal i rimeligt omfang stille sig til rådighed for tværgående studier og følgeforskning fra Realdanias forskernetværk for levende bymidter.
- **Evaluering:** Ansøger og evt. projektpartnere skal deltage aktivt i evalueringen af projekter gennemført i regi af Bymidtepuljen.

6. Hvordan vurderer vi din ansøgning?

Når vi skal vurdere din ansøgning, lægger vi vægt på følgende:

Strategisk betydning for bymidten: Med Bymidtepuljen er Realdania på udkig efter projekter, som kan få strategisk betydning for udviklingen af de lokale bymidter og eksempelvis værdi for den omstilling, mange andre bymidter skal igennem. Selvom projektet måske tager udgangspunkt i jeres egen forening, virksomhed eller interessefællesskab, lægger vi derfor vægt på, at projektet har en bred målgruppe. Og vi ser på, hvordan jeres projekt indgår i en større sammenhæng med kommunens planer for byen, og hvordan projektet kan bidrage til bymidten som helhed og være med til at løse et behov for eksempelvis et mødested, en aktivitet eller for kommercielle og offentlige funktioner.

Bæredygtighed: Vi lægger vægt på, at projektet forholder sig til både den sociale, kulturelle, klimamæssige og økonomiske bæredygtighed.

- Når vi vurderer projektets **sociale bæredygtighed**, lægger vi vægt på at projektet understøtter, at bymidten er for alle generationer og indkomstklasser. Det betyder ikke, at jeres projekt skal rumme alle målgrupper, men det betyder måske at jeres projekt skaber et mødested for nogle oversete grupper, eller et sted hvor der bliver mulighed for at mødes på tværs
- Når vi vurderer den **økonomiske bæredygtighed**, lægger vi vægt på, at projektet ikke alene har en realistisk anlægsøkonomi, men også at projektet er levedygtigt på lang sigt. Det betyder, at der i ansøgningen som minimum på overordnet niveau skal redegøres for, hvordan driften af stedet forventes at blive varetaget.
- Når vi vurderer den **klimamæssige bæredygtighed**, lægger vi vægt på, at der er et element af omdannelse eller genbrug af eksisterende byggeri i projektet. Det betyder ikke, at nybyggeri ikke kan opnå støtte fra bymidtepuljen, men dette kræver dog, at der i ansøgningen er redegjort for, hvorfor eksisterende bygningsmasse ikke kan anvendes. Det vægtes desuden, at der er en ambition om at selve byggeriet opføres og driftes på en klimamæssig bæredygtig måde.
- Når vi vurderer den **kulturelle bæredygtighed**, lægger vi særligt vægt på at projektet indskriver sig i den lokale arkitektur, byggetradition og i det omgivende bymiljøes karakter og struktur.

Organisering: Vi lægger vægt på, at ansøger udgør et formelt fællesskab og/eller partnerskab, og at der er dannet en forening eller formuleret en samarbejdsaftale, så projektejer er i en robust organisering. Det er muligt, hvis aktuelt, at få råd og vejledning i forhold til at danne en hensigtsmæssig organisering, fra et sekretariat hos Realdania – se kontaktoplysninger bagerst i vejledningen.

Det vægtes derudover, at ansøger har stærke samarbejdsrelationer til et bredere felt af lokale aktører, og det vil ofte være en fordel, at kommunen indgår i projektet som samarbejdspartner.

Effekt: I vurderingen af ansøgninger har vi fokus på, at projektet har en størrelse og karakter, som svarer til den forventede effekt – det vil sige, at der er sammenhæng mellem det projekt, I vil realisere, og den effekt, I forventer at skabe for bymidten.

Eksempelværdi: Endelig lægger vi vægt på, at projektet har eksemplerværdi og kan inspirere andre byer med lignende udfordringer. Konkret vil vi derfor forsøge at opnå en samlet set geografisk og tematisk spredning blandt de projekter, vi støtter gennem Bymidtepuljen.

6. Frist for ansøgning

Realdanias Bymidtepulje er åben fra starten af 2023. Da vi ved, at det ofte er vanskeligt at modne komplekse projekter op imod en deadline, er der ikke nogen defineret frist for at ansøge om midler. Puljen forventes at være åben frem mod 2027.

Sådan søger I

Første skridt: Interessetilkendegivelse

Hvis I overvejer at søge støtte fra Bymidtepuljen, er første skridt at udfylde en interessetilkendegivelse via Realdanias hjemmeside. Interessetilkendegivelsen giver os mulighed for at få en fornemmelse af jeres projektidé, og hvem I er. Vi vender skriftligt tilbage inden for en måned med en umiddelbar vurdering af, om jeres projekt har mulighed for at opnå støtte fra Bymidtepuljen, og om det giver mening for jer at indsende en egentlig ansøgning.

- [Online skema for interessetilkendegivelse](#)

Næste skridt: Ansøgning

Når I er klar til at indsende en egentlig ansøgning, skal I udfylde ansøgningskema for "Bygge- og anlægsprojekt" et på Realdanias hjemmeside.

- [Ansøgningskema \(vælg "Bygge- og anlægsprojekt"\)](#)

Denne vejledning kan hjælpe jer med at udfylde ansøgningskemaet. Desuden er det muligt at stille opklarende spørgsmål ved at kontakte os, se kontaktoplysninger nedenfor.

Fra I indsender ansøgningen, vil der gå op til otte uger inden I modtager svar på om projektet har opnået støtte til realisering.

Hvis projektet opnår støtte, modtager I et bevillingsbrev. Herefter er der mulighed for løbende at få udbetalt støttemidlerne gennem udbetalingsanmodninger.

I mange tilfælde stiller vi krav om, at Realdania er involveret i de mest centrale beslutninger i projektet, f.eks. ved at være repræsenteret i projektets styregruppe.

Yderligere information

Hvis I har spørgsmål, er I velkomne til at kontakte;

Sekretariatsleder

Kira Maria Svankjær, BARK Rådgivning

kira@b-a-r-k.dk

22 31 59 73

Projektchef

Ditte Marquard Jessen, Realdania

dmj@realdania.dk

30 90 57 95